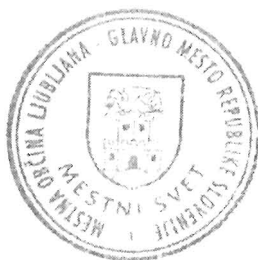

Na podlagi 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na 12. seji dne 19. decembra 2011 ob obravnavi točke z naslovom »**PREDLOG STRATEGIJE V SKUPNOST USMERJENEGA DELA MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA**« sprejel naslednji

SKLEP

Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme predlog Strategije v skupnost usmerjenega dela Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana.

Številka: 0612-11/2010-8
Ljubljana, dne 19. decembra 2011

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Zoran Janković', written over the printed name.

*STRATEGIJA V SKUPNOST USMERJENEGA DELA MESTNEGA REDARSTVA MESTNE
OBČINE LJUBLJANA*

VSEBINA

1. UVOD	4
2. OCENA STANJA – MESTNO REDARSTVO VČERAJ IN DANES	4
2.1. SWOT analiza stanja MR MOL ter zunjega okolja	6
2.2. Pravna podlaga SUDMR	7
3. KONCEPT SUDMR	8
4. KONKRETIZACIJA CILJEV SUDMR	9
4.1. Sodelovanje MR MOL in lokalne skupnosti pri zagotavljanju višje ravni varnosti skozi preventivno delo	9
4.2. Odpravljanje vzrokov, ki vodijo v kršitve cestnoprometnih predpisov ter kršenja javnega reda in miru	10
5. METODOLOŠKO URESNIČEVANJE CILJEV SUDMR	11
5.1. Elementi SUDMR, ki jih MR MOL že izvaja	11
5.2. Aktivnosti za uresničenje SUDMR	11
6. VIZIJA	13
7. MR MOL KOT NOSILEC AKTIVNOSTI ZNOTRAJ MOL	13
7.1. VČO kot nosilec preventivne dejavnosti v skupnosti	14
8. KADROVSKI IZZIVI IZPELJAVE SUDMR	14
9. ZAKLJUČEK	15

SLOVAR KRATIC

MR MOL – Mestno redarstvo Mestne občine Ljubljana

MOL – Mestna občina Ljubljana

SUDMR – v skupnost usmerjeno delo redarjev

ZORed – Zakon o občinskem redarstvu

ZPrCP – Zakon o pravilih cestnega prometa

OPV – občinski program varnosti

ČS – četrtne skupnosti

PU LJ – Policijska uprava Ljubljana

PUO – pooblaščen uradna oseba

VPO – uslužbenec policije – vodja policijskega okoliša

MELLS – Evropska listina lokalne samouprave

VČO – vodja četrtnega okoliša

VPO – vodja policijskih okolišev

1. UVOD

Mestna občina Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: MOL) je soočena s specifičnimi izzivi, ki jih ostale občine ne poznajo v enaki meri. Veliko število dnevnih migrantov, velika gostota prebivalcev ter veliko število umetniško ter kulturno pomembnih objektov narekujejo posebno vlogo Mestnega redarstva MOL (v nadaljnjem besedilu: MR MOL).

V 19. letih obstoja je MR MOL prehodilo dolgo razvojno pot in se je od negotovih začetkov razvilo tako, da je vzor ostalim redarstvom v Sloveniji. Sledenje spremembam v zakonodaji ter v razvoj Ljubljane v najlepše mesto na svetu pa je velik izziv MR MOL, ki je s tem razlogom tudi pristopila k razvoju ciljno usmerjenega preventivnega dela.

2. OCENA STANJA – MESTNO REDARSTVO VČERAJ IN DANES

Občinski redarji se danes v javnosti pojavljajo v smislu varnostne strukture oziroma represivnega organa s širokim spektrom nalog in pooblastil. Občinski redarji na slovenskih tleh so zgodovinsko dejstvo, čeprav v različnih oblikah. Sprejemanje novih zakonskih predpisov redarjem podeljuje vedno nove naloge in pooblastila, sočasno pa jim postavlja stroge omejitve, ki porajajo vprašanje, ali je mogoče vse naložene naloge tudi učinkovito izpolniti.

Pooblaščenice osebe občinskega redarstva vsekakor niso posebnost oziroma novost v našem prostoru, temveč so v taki ali drugačni obliki poznane več kot 200 let. Z mestnimi stražniki smo se na slovenskem začeli srečevati že z nastankom Policijske direkcije v letu 1791. To je kar 70 let pred nastankom orožnikov in kar 150 let pred nastankom milice oziroma policije, kot jo poznamo danes. Meščanske straže, garde in korpusi so bili s stražno službo v pomoč magistratom in vojaštvu. Prepletanje pristojnosti med monarhijo, kraljevino ali državo in na drugi strani mestom, trgov, občino oziroma lokalno skupnostjo je povzročalo trenja in pomembno vplivalo na organizacijo varnosti v lokalni skupnosti. Omenjena služba je nastajala, se spreminjala in odmirala glede na stanje v družbi ter družbena razmerja nasploh. Na to je vplivala tudi raven avtokracije, kar je imelo vpliv na pristojnosti in število mestnih stražnikov oziroma občinskih redarjev (Povzeto po: Jeršin, 2008). Tako lahko sklepamo, da je ta tema eden izmed pokazateljev ravni demokratičnosti družbe. Slovenija vsaj glede števila redarjev postaja vedno bolj odprta in demokratična, kar je za nekatere absurd, saj na občinske redarje gledajo kot na primarno represivni organ.

Trenutna vloga MR MOL je primarno represivna, o čemer pričajo podatki o delu v preteklih letih. V letu 2010 je bilo izrečenih skupno 62.722 represivnih ukrepov, od katerih je bilo na kraju izdanih 617

plačilnih nalogov (v nadaljnjem besedilu: PN), izrečenih 3.126 opozoril in izdanih 58.979 obvestil vozniku o storjenem prekršku (v nadaljnjem besedilu: OV), kar prikazuje tabela 1.

V polletju 2011 je število ukrepov nekoliko upadlo, in sicer za 4.451 izrečenih ukrepov glede na prvo polletje leta 2010, kar pripisujemo novim oblikam in načinu dela na terenu, predvsem v povezovanju s policijskimi postajami (v nadaljnjem besedilu: PP), kakor tudi dejstvu, da so že opazni rezultati našega dela v preteklosti, kar vozniki nedvomno upoštevajo. Enak trend pričakujemo tudi na letnem nivoju.

	leto 2006	leto 2007	leto 2008	leto 2009	leto 2010
Izrečeni ukrepi	78.624	65.518	44.948	90.961	62.722
Izrečena opozorila	3.828	3.008	1.719	4.662	3.126
Izdani plačilni nalogi - osebno ¹	-	-	-	577	617
Izdani plačilni nalogi - ZUP ²	35.152	34.527	20.740	31.195	23.397
Odrejene priklenitve z lisicami	5.817	5.696	6.209	10.115	6.808
Odrejeni odvozi s pajkom	5.834	6.803	5.192	7.430	7.322
Odrejene odstranitve zapuščenih vozil	107	246	250	819	872
Število redarjev	35	25	36	34	38(29+9) ³

Tabela 1: Kumulativno zbir podatkov o izvedenih ukrepih za obdobje med leti 2006 in 2010. (Vir: aplikacija MR, 2011.)

Ne glede na primarno represivno vlogo pa MR MOL že sedaj izvaja določene aktivnosti na področju preventive. Sem spadajo predvsem varstvo otrok v prometu, urejanje prometa v času različnih prireditev, predstavitve dela MR MOL, sodelovanje s šolami (predavanja *Kaj veš o prometu*), tudi pri kolesarskih izpitih, pregledi varnih šolskih poti in podajanje predlogov za izboljšanje kakovosti bivanja v MOL pristojnim organom MOL in Mestne uprave MOL (v nadaljnjem besedilu: MU MOL). Vse to kaže, da MR MOL elemente v skupnost usmerjenega dela redarjev že pozna in je pripravljeno obvladovati tudi širši koncept takšnega delovanja. Na podlagi dosedanjih izkušenj namreč ocenjujemo, da preventivno delo skozi daljšo perspektivo prispeva k višji kakovosti življenja ter višji ravni varnosti. Zavedamo se seveda tudi lastnih pomanjkljivosti, ki pa jih bomo z novimi izkušnjami na tem področju nedvomno s časoma odpravili.

Strategija v skupnost usmerjenega dela Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: SUDMR) pomeni konkretizacijo preventivnih nalog, ki izvirajo iz Občinskega programa varnosti MOL (v nadaljnjem besedilu: OPV). Če je OPV trajnostni dokument, ki opredeljuje izhodišča za zagotavljanje varnosti znotraj MOL, pa SUDMR daje praktične usmeritve za vsakodnevno delo

¹ Podatek predstavlja število izdanih plačilnih nalogov na kraju zaznave prekrška neposredno kršitelju;

² Podatek predstavlja število izdanih plačilnih nalogov po pošti in so kršiteljem vročene na podlagi Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP);

³ 29 PUO in 9 pripravnikov, ki še nimajo opravljenega izobraževanja na Policijski akademiji in ne morejo samostojno opravljati delovnih nalog – na dan 1. 7. 2011

MR MOL. Pri praktični izvedbi SUDMR ima poseben pomen sodelovanje MR MOL s policijo. Varnost je namreč nedeljiv pojem, kar SUDMR tudi upošteva.

2.1. SWOT analiza stanja MR MOL ter zunanjega okolja

Prednosti	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> - izkušnje ter znanje s področja prometne varnosti ter javnega reda in miru - izvajanje posameznih elementov SUDMR – navezani in utrjeni stiki s predstavniki četrtnih skupnosti (v nadaljnjem besedilu: ČS), vrtcev, šol - umestitev MR MOL znotraj sistema MU MOL, kar omogoča učinkovito medoddelčno sodelovanje - prisotnost na terenu, med ljudmi - sodelovanje s Policijsko upravo Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: PU LJ) ter posameznimi policijskimi enotami - dobra in sodobna tehnična opremljenost - podpora župana in Mestne uprave (v nadaljnjem besedilu :MU) - širitev pooblastil na neposredni nadzor v cestnem prometu - delovni čas z zagotavljanjem 24 urne prisotnosti redarjev MR MOL na terenu - uporaba komunikacijskega sistema Tetra - MR MOL predstavlja zgled za ostala redarstva na območju RS in je generator izkušenj in strokovnih novosti 	<ul style="list-style-type: none"> - skromna kadrovska zasedenost MR MOL - osredotočenost na represivno delo, ki je bolj merljivo in hitreje opazno - pomanjkanje specifičnih znanj s področja dela z občankami in občani (v nadaljnjem besedilu: občani) - pomanjkanje ugleda in sprejemanja figure mestnega redarja v javnosti - nezainteresiranost za zaposlitev v MR MOL - delovni čas privede k veliki obremenjenosti zaposlenih
Priložnosti	Nevarnosti
<ul style="list-style-type: none"> - krepitev vpliva na delo MU MOL - poglobitev preventivno operativnega sodelovanja s posameznimi policijskimi postajami (v nadaljnjem besedilu: PP), kar vključuje sodelovanje na ravni vodij policijskih okolišev (v nadaljnjem besedilu: VPO) - večja pozornost države in lokalnih skupnosti do preventive (tako v cestnem prometu kot javni varnosti nasploh) - vedno večje obremenitve policije z novimi zadolžitvami, MR MOL zapolni vrzeli pri ukrepanju - redarstva ostalih občin se zgledujejo po MR MOL, kar vodi do izmenjave izkušenj ter dobrih praks - pridobivanje novih izkušenj in znanj ter povečanje profesionalizma predvsem pri sodelovanju z zunanjimi subjekti 	<ul style="list-style-type: none"> - sprememba odnosa državnih institucij in družbeno političnih subjektov do MR MOL - vse več pristojnosti policije se dopolni oziroma prenese s področja varnosti cestnega prometa in javnega reda (prekrški v prometu z manjšo družbeno nevarnostjo) na MR MOL na območju MOL - kadrovski osip (odhajanje izkušenih kadrov v druga redarstva, kjer je delo manj zahtevno in kompleksno)

(policija...)	
---------------	--

Tabela 2: SWOT analiza vpeljave SUDMR v delo MR.

2.1. Pravna podlaga SUDMR

OPV podrobno določa vrste in obseg nalog MR MOL. OPV pri naštevanju nalog poudarja primarnost preventivnega načina dela, vendar pa v podrobnosti samega izvajanja preventivne dejavnosti ne opredeljuje.

Za delovanje MR MOL so ključnega pomena predvsem Zakon o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/06), Zakon o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06), Zakon o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, 109/10), Zakon o cestah (Uradni list RS, 109/10), Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 17/08, 21/08 – popravek in 76/08 – ZIKS-1C), Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo 76/08, 79/09 in 51/10) in odloki MOL.

Pravica do urejanja lokalnih zadev na področju varnosti izhaja iz Evropske listine lokalne samouprave (MELLS), ki je konkretizirana v zakonodaji, ki ureja pristojnosti redarstev v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: RS). Glavni cilj MELLS je identičen cilju SUDMR - zagotoviti učinkovito udeležbo občank in občanov pri oblikovanju odločitev, ki se tičejo njihovega vsakdanjega okolja. Pojem subsidiarnosti je središčni pojem MELLS in postavlja posameznika v center družbene organizacije.

Naloge lokalne samouprave (ter njenih organov, kar MR MOL je) morajo biti ustrezno definirane skozi zakonodajo. Osnovni namen lokalne skupnosti je, da si prizadeva za splošno blaginjo prebivalcev na vseh področjih, tudi na varnostnem. Spremljanje in uresničevanje pobud na vseh področjih je eden od osnovnih tovrstnih ukrepov. MELLS določa, da dokler narava in velikost zadeve nista taki, da presegata potrebno učinkovitost ali gospodarnost, morata biti poverjeni najnižji lokalni ravni oblasti (načelo subsidiarnosti). Varnost pri tem ni izjema.

3. KONCEPT SUDMR

V slovenskem prostoru se do zdaj še nobeno redarstvo ni usmerila v pripravo ali izvedbo koncepta v skupnost usmerjenega dela redarjev, zato je potrebno najprej opredeliti koncept pristopa in delovanja v okviru take strategije. Gre za novo filozofijo dela, ki zahteva široko podporo in natančno opredelitev operacionalizacije varnostnih nalog. SUDMR je tudi organizacijska strategija, ki v prvi vrsti zagovarja partnerske odnose med občani in MR MOL. Temelji na predpostavki, da MR MOL in partnerski subjekti (policija, ustanove, organizacije, občani in prebivalci (v nadaljnjem besedilu: sodelujoči subjekti) delujejo čim bolj povezano pri zaznavanju in določanju prioritet za odpravo različnih oblik družbenega nereda s skupnim ciljem izboljšati kvaliteto življenja v bivalnem in tudi delovnem okolju.

SUDMR izvedbeno predstavlja vpetost MR MOL v lokalno skupnost, ki za seboj potegne spoznavanje ljudi, samoiniciativnost ter pro-aktivnost v reševanju težav. To je mehak, neoblasten pristop k reševanju težav, ki pa v zadnji instanci ne izključuje represivnega delovanja kot osnovnega, primarnega delovanja MR MOL.

V lokalni skupnosti morajo redarji aktivno sodelovati pri zaznavanju izzivov, določanju prioritet in načinu reševanja teh izzivov. **Cilj SUDMR je namreč učinkovito v preventivo usmerjeno reševanje težav in izboljšanje zaupanja v delo MR MOL kot tudi odnosov z sodelujočimi subjekti.**

V skupnost usmerjeno delo ni taktika, tehnika ali program, ampak je nov način izvajanja redarskih nalog na nivoju MOL. Delo ne prinaša dramatičnih in atraktivnih aktivnosti, ki bi polnile časopisne članke ali kako drugače vzbujale medijsko pozornost, vsekakor pa je dobrodošlo, če – zavoljo obveščenosti ljudi – tovrstni projekti MR MOL najdejo pot v medije. Pri SUDMR gre namreč za dolgoročno in postopno delo, ki zmanjšuje probleme skupnosti in mogoče ni tako opazno navzven. S tem načinom razmišljanja in dela se spreminja tudi vloga MR MOL, ki se iz represivne organizacije, ki deluje oblastno in pozna odgovore na varnostne izzive, spreminja v partnerja, ki skuša skupaj z občani narediti skupnost boljšo in bolj varno.

MR MOL pri tem posebno pozornost namenja sodelovanju s policijo, tako na ravni PU LJ, še bolj pa na ravni policijskih postaj s posebnim in splošnim delovnim področjem ter predvsem VPO, saj so prav temeljni nosilci preventivnega dela v lokalni skupnosti in varnostno obremenjenih območjih.

4. KONKRETIZACIJA CILJEV SUDMR

Cilji, ki jih MR MOL zasleduje, so:

4.1. Sodelovanje MR MOL in lokalne skupnosti pri zagotavljanju višje ravni varnosti skozi preventivno delo

Ambicija

To je glavni in dolgoročni cilj, ki omogoča reševanje težav lokalne skupnosti brez represivnih posegov, kar ljudje razumejo kot poseg v temeljne človekove pravice in svoboščine ter dostojanstvo posameznika. Temeljni element SUDMR je sodelovanje s partnerskimi subjekti. S preventivno prisotnostjo – bodisi redarjev na terenu kot tudi preventivnimi akcijami, predstavitvami in promocijskim materialom MR MOL vpliva na splošno javnost ter še posebej na potencialne kršitelje na način, ki dolgoročno spreminja miselnost. Obenem se doseže, da občani in obiskovalci MOL v MR MOL kot celoti in tudi v redarju kot osebi vidijo tistega, ki jim lahko pomaga bodisi z neposrednim ukrepanjem, bodisi nasvetom, bodisi na način, da o težavi obvesti ustrezno institucijo.

Dejavnosti

Osnova dejavnosti na tem področju je spremljanje problematike ter tesno sodelovanje s partnerskimi subjekti. Delo MR MOL vključuje ozaveščanje ter usmerjanje. S proaktivnim pristopom posreduje relevantne informacije ter dobiva povratne informacije o morebitnih težavah, kar omogoča ciljno usmerjeno preventivno delovanje. V primeru, da problematika presega pooblastila MR MOL, se informacije posredujejo pristojnim organom v reševanje. Dejavnosti na tem področju gredo v dveh smereh – prva smer je neposredna prisotnost redarskih patrolj tam, kjer obstajajo večja varnostna tveganja; druga pa je uporaba promocijskega informativnega materiala. MOL za zagotavljanje večje varnosti in reševanja prometne problematike znotraj sodeluje v naslednjih dejavnostih:

1. vplivanje na vedenje pri neposrednih in potencialnih udeležencih v cestnem prometu:
  - sodelovanje s starši pri vzgoji najmlajših, ki so posledično najranljivejši udeleženci v cestnem prometu,
  - prometna vzgoja in ozaveščanje v vrtcih, osnovnih, srednjih in poklicnih šolah;
2. podajanje predlogov za ureditev ustreznega prometnega infrastrukturnega okolja:
  - predlogi za preoblikovanje prometnega režima in ureditev cestnih odsekov na lokalnih cestah za izboljšanje prometne varnosti,

- predlogi za odpravljanje nevarnosti na cestni infrastrukturi in tudi širše, ki resno ogrožajo varnost cestnega prometa;
- 3. komuniciranje z javnostjo (obvestila za medije, sodelovanje s specialno določenimi javnostmi – šole, vrtci, itd).

4.2. Odpravljanje vzrokov, ki vodijo v kršitve cestnoprometnih predpisov ter kršenja javnega reda in miru

Ambicija

Z neoblastnim pristopom sodelovati pri odpravljanju vzrokov, če je le mogoče prej, preden pride do ogrožanja varnosti in premoženja.

Dejavnosti

Za obvladovanje prometne problematike so smiselne predvsem naslednje dejavnosti:

- sodelovanje pri zagotavljanju varnih šolskih poti,
- spodbujanje preventivnih akcij za uveljavljanje pozitivnih stališč do ukrepov za umirjanje prometa,
- spodbujanje uporabe preventivnih indikatorjev hitrosti, ki kažejo hitrost vožnje,
- preventivne aktivnosti, ki temeljijo na izvajanju predpisov MOL, za nadzor katerih ima pristojnost MR MOL,
- komuniciranje z javnostjo (obvestila za medije, sodelovanje s specialno določenimi javnostmi – šole, vrtci, itd).

Na področju javnega reda in miru je potrebno upoštevati meje pooblastil, ki jih narekuje Zakon o varstvu javnega reda in miru. Ne glede na to pa MR MOL na tem področju lahko izvaja določene aktivnosti, ki bodo prispevale k večji ozaveščenosti in manjšemu številu kršitev, kot so:

- sodelovanje s PU LJ ter posameznimi PP na podlagi podpisanega protokola med MOL ter PU LJ na področju preventivnega dela,
- spremljanje problematike varstva javnega reda in miru ter odzivanje MR MOL na podlagi lastnih opažanj oziroma razgovorov z občani,
- posredovanje pri drugih pristojnih organih na podlagi lastnih opažanj,
- sodelovanje v akcijah osveščanja glede varne uporabe pirotehnik,

- ozaveščanje mladine in javnosti o nesprejemljivosti pisanja po objektih in drugih pojavnih oblikah vandalizma ter z lokalno skupnostjo z nasveti in predlogi sodeluje pri vzpostavljanju pogojev, ki tako vedenje preprečujejo (situacijska in urbana prevencija),
- sodelovanje pri ozaveščanju lastnikov živali glede njihovih dolžnosti,
- komuniciranje z javnostjo (obvestila za medije, sodelovanje s specialno določenimi javnostmi – šole, vrtci, itd).

5. METODOLOŠKO URESNIČEVANJE CILJEV SUDMR – ŠIRITEV DEJAVNOSTI

5.1. Elementi SUDMR, ki jih MR MOL že izvaja

MR MOL nekatere elemente SUDMR že izvaja:

- sodelovanje MR MOL s Svetom za varnost MOL, ki se kot usklajevalno telo župana ukvarja z vprašanji varnosti na področju MOL;
- sodelovanje MR MOL na področju varnosti pri prireditvah MOL (Teden mobilnosti, Ljubljanski maraton, Pot ob žici ...);
- sodelovanje z ostalimi organi MU MOL (Oddelek za kulturo, Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet, Inšpektorat ...);
- sodelovanje MR MOL s predstavniki ČS kot najmanjših enot lokalne samouprave. ČS na svojem območju najboljše poznajo varnostno problematiko, ki sega od težav z mirujočim prometom in prekoračitev hitrosti do kršitev javnega reda in miru;
- sodelovanje z vrtci in šolami, kjer redarji otroke seznanjajo s samozaščitnim vedenjem ter pomenom spoštovanja cestnoprometnih predpisov. MR MOL tovrstne izobraževalne aktivnosti širi na višje ravni in sodeluje tudi s srednjimi šolami in fakultetami;
- sodelovanje z občinskimi, medobčinskimi in mestnimi redarstvi. Izkušnje MR MOL za ostala redarstva predstavljajo pomemben vzorec za delo in razvoj;
- protokol o sodelovanju s policijo, na podlagi katerega mešane policijsko-redarske patrulje nadzorujejo spoštovanje določil Zakona o varstvu javnega reda in miru, Zakona o pravilih cestnega prometa in Zakona o cestah;
- protokol o sodelovanju z javnimi podjetji (npr. JP SNAGA ...);
- sodelovanje v sosvetih za varnost meščanov.

5.2. Aktivnosti za uresničitev SUDMR

Za dosego ciljev SUDMR projekt predvideva širitev aktivnosti in uresničitev naslednjih strateških nalog na lokalni ravni, ki predstavljajo dodano vrednost delu lokalne varnostne strukture. Seveda pa v okviru MOL obstajajo možnosti za širitev in poglobitev tovrstnega dela, pri čemer se MR MOL iz izvajalca spreminja v partnerja, ki problematiko spremlja in predlaga možne rešitve.

Preventivnega dela sicer ni mogoče meriti na klasičen, kvantitativen način, saj govorimo o mehki, nerepresivni vsebini dela (za razliko od represivnega dela, kjer je mogoče kot merilo učinkovitosti upoštevati število represivnih ukrepov). Preventivno delo se lahko vrednoti zgolj skozi zadovoljstvo občank in občanov s prisotnostjo vodje četrtnega okoliša (v nadaljnjem besedilu: VČO) na terenu, številom navezanih stikov, opravljenih predavanj,... Iz napisanega izhaja, da se merljivost ciljev lahko zagotovi zgolj skozi opazovanje celotne varnostne slike, kjer opazujemo prepletanje preventivne komponente redarskega dela (*denimo čas, ki ga VČO nameni delu v skupnosti*) kot tudi represivno delo (padec števila zaznanih in sankcioniranih kršitev ob enaki ali celo povečani prisotnosti redarjev na terenu, zadovoljstvo prebivalstva s stanjem, število podanih pripomb,...)

Ne glede na opisnost in abstraktnost ciljev se ocenjuje, da je za polno izvedbo SUDMR ob primerni kadrovske popolnitvi (ki je podrobneje razdelana v 8. poglavju SUDMR) potrebno obdobje štirih let.

Ukrepi	Opis	Rok izvedbe ⁴	Nosilci
Vpeljava funkcije VČO	Nosilec temeljnega preventivnega dela in partnerskega sodelovanja na območju ČS v smislu sodelovanja s predstavniki ČS in s policijo oziroma z VPO (<i>neposredna operativna komunikacija, usklajevanje delovanja, povezovanje in dopolnjevanje nalog</i>)	Q4 2012	Vodstvo MR MOL
Spremljanje pobud sodelujočih subjektov glede varnostne problematike	Spremljanje in vrednotenje pobud, njihovo ocenjevanje in razvrščanje, ukrepanje ter posredovanje pristojnim organom, če presegajo pristojnosti MR MOL.	ves čas	Vsi zaposleni
Sodelovanje z vrtci in šolami na področju varnosti	Sodelovanje pri ozaveščanju in vzgoji najmlajših udeležencev v prometu (predstavitve MR MOL, predavanja, tekmovanja s področja poznavanja predpisov, sodelovanje v okviru Evropskega tedna mobilnosti in podobno, Dnevu brez avtomobila).	ves čas	Vsi zaposleni
Promocijski programi varnosti	MR MOL sodeluje pri izdelavi promocijskih zloženek s področja pravil cestnega prometa, pooblastil MR MOL, vzdrževanju javnega reda in miru s ciljem ozaveščanja na pravilna ravnanja	ves čas	MR MOL
Spodbujanje občutljivosti za varnostno problematiko pri občanih	Vzpostaviti sistem ravnanja z osebami, ki sporočajo varnostno zanimive podatke (zahvale in podobno)	Q3 2012	VČO

⁴ Q1 – prvo četrtletje, Q2 – drugo četrtletje, Q3- tretje četrtletje, Q4 – četrto četrtletje

Sodelovanje s ČS na področju varnosti (sosveti za varnost)	ČS kot najmanjša enota lokalne samouprave posreduje podatke, ki imajo največjo težo. Na podlagi teh informacij se izlušči jedro težav in oblikuje predlog ukrepanja.	ves čas	VČO
Oblikovanje predlogov s področja varovanja javnega reda in miru ter premoženja lokalne skupnosti; predlogi sprememb cestnoprometne ureditve	MR MOL zaradi specifične narave nalog je oddelek MOL z dobrim pregledom nad različnimi varnostnimi izzivi na omenjenih področjih	ves čas	Vsi zaposleni
Vzpostavitev in zagotovitev optimalne organizacijske in funkcionalne strukture s temeljem na odzivnem vodenju	Pripraviti spremembo sistematizacije, kar bo omogočilo zaposlitev dodatnih redarjev	Q2 2012	direktor MU MOL

Tabela 3: Tabela aktivnosti za uresničitev SUDMR.

6. VIZIJA

Končni oziroma dolgoročni cilj SUDMR je vzpostavitev partnerskega odnosa s skupnostjo, kjer MR MOL kot partner skupaj z partnerskimi subjekti aktivno sodeluje pri reševanju težav, ki se pojavljajo pri vsakodnevnem življenju v mestu.

7. MR MOL KOT NOSILEC AKTIVNOSTI ZNOTRAJ MOL

MR MOL ima po določbah OPV naslednje operative cilje: varnost cestnega prometa, varstvo javnega reda in miru, varnost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin, pretočnost intervencijskih poti, varnost zgradb in drugih objektov kulturne dediščine ter varstvo okolja.

OPV navaja, da je glede na Oceno varnostnih razmer in glede na dejansko stanje potreba po obvladovanju te problematike zelo velika. Razreševanje problematike na področju javnega reda in miru, varnosti v cestnem prometu in drugih obravnavanih področjih terja vrsto oblik skupnega dela policije, MR MOL in drugih dejavnikov v občini, ki lahko dajo svoj prispevek na področju varnosti. MR MOL kot ključni strateški nosilec aktivnosti na področju SUDMR pri delovanju predvsem operativno sodeluje z organi MOL (predvsem Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu) ter organi MU MOL (predvsem Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet, Oddelek za zdravje in socialno varstvo, Oddelek za zaščito, reševanje in civilno obrambo, Inšpektorat ter drugi). V drugem segmentu pa MR MOL deluje kot povezovalni člen na področju preventivnega delovanja in aktivnosti med organi na lokalni ravni ter organi na državni ravni (policija, inšpektorati in ostali subjekti).

Na ravni MR MOL bodo potrebne določene organizacijske prilagoditve, ki bodo omogočile izvedbo koncepta SUDMR. Ta oblika dela zahteva od vseh zaposlenih, tako uniformiranih kot tudi drugih

delavcev MR MOL, visoko stopnjo pripadnosti. Obenem pa jim lahko predstavlja tudi izziv, da vsi najdejo način, kako novo filozofijo vključiti v svoje vsakodnevno delo, ki sicer zahteva ravnovesje med potrebo, da se zagotovi takojšnje in učinkovito odzivanje na problematiko, in željo po proaktivnih iniciativah, ki bodo težave reševale še preden se bodo pojavile. Poleg tega ravnovesja pa delo MR MOL zahteva tudi posebno osebo –VČO, ki lahko avtonomno in neposredno dela z ljudmi v svoji ČS v krajših časovnih obdobjih ter tesno sodeluje z VPO, ki delujejo v okviru posameznih okolišev na območju PP. Njegovo delo bo temeljilo na prepoznavanju varnostno motečih dogodkov v skupnosti, z reševanjem le-teh pa bi skušal ustvariti boljše in bolj varno okolje za življenje in delo.

7.1. VČO kot nosilec preventivne dejavnosti v skupnosti

VČO so redarji, od katerih se pričakuje delavnost, strokovnost in življenjske izkušnje ter da imajo občutek za delo z ljudmi. Njihovo delo pa mora biti usmerjeno v neposredno sodelovanje z ljudmi. VČO je koordinator, ki usklajuje delo na teritorialno zaokroženi celoti ČS, obenem pa je zadolžen tudi za uspešno medinstitucionalno sodelovanje z drugimi organi ter skupinami, pri čemer ima sodelovanje s policijo oziroma VPO posebno pomembno mesto. VPO in VČO se pri delu vzajemno dopolnjujeta ter s sodelovanjem preventivnemu delu dodajata dodatno vrednost. Ostale naloge VČO so:

- opravljanje preventivnih nalog v okviru ČS,
- sodelovanje s prebivalci, predstavniki podjetij, organizacij in društev ter seznanjanje s pojavnimi oblikami nereda in kršitvami,
- preventivno delovanje v smislu prenosa informacij in odpravljanja varnostnih tveganj v šolah in vrtcih
- svetovanje in opozarjanje občanov glede zmanjšanja vzrokov, ki vodijo v kršitve,
- usklajevanje in neposredno sodelovanje z VPO na konkretnem lokalnem območju, pri čemer velja posebna pozornost izmenjavi informacij ter sodelovanju na področju preventive.

Na VČO se prebivalci MOL in obiskovalci lahko neposredno obrnejo :

- če potrebujejo pomoč ali nasvet,
- če želijo posredovati relevantne podatke o lokalnem okolju,
- če želijo predlagati ukrepe ali dejavnosti za izboljšanje varnosti v svojem okolju.

8. KADROVSKI IZZIVI IZPELJAVE SUDMR

MR MOL ima v tem trenutku sistematiziranih 53 mest v operativnem delu, od katerih je zasedenih 38 mest. MR MOL s trenutno kadrovsko popolnitvijo tako v operativnem, prekrškovnem kot podpornem (strokovno tehničnem) segmentu deluje blizu roba svojih zmogljivosti.

Za uspešno izvedbo je potrebno upoštevati tudi izobrazbene zahteve. ZORed predpisuje za redarje V. stopnjo izobrazbe. Glede na specifične zahteve, ki so potrebne za VČO predvidevamo za to delovno mesto redarje s primernimi človeškimi in strokovnimi referencami.

Pomemben del razvoja kadrov je tudi vlaganje v izobraževanje. SUDMR zahteva ne zgolj strokovno kompetenco, pač pa tudi znanje s področja učinkovitega navezovanja stikov, komuniciranja ter drugih »mehkih« socialnih veščin.

Pri načrtovanju kadrovske slike je jasno, da bo MR MOL glede na specifiko dela kot tudi zaradi uvedbe delovnega mesta VČO potreboval večje število zaposlenih, kar bo konkretizirano v pravilniku, ki ureja sistemizacijo delovnih v MU MOL, in vsakokratnem kadrovskem načrtu. MOL bo zaposlovanje izvajalo skladno z usmeritvami o zaposlovanju v javnem sektorju.

9. ZAKLJUČEK

Aktivno izvajanje SUDMR označuje spremembo narave dela MR MOL, ki iz tipično represivne narave, ki se večinoma ukvarja s sankcioniranjem prekrškov, v partnerja skupnosti, ki skuša skupaj z občani narediti skupnost boljšo in bolj varno. SUDMR mora postati filozofija dela, ki v ospredje postavlja sistematično sodelovanje z državnimi organi, organi MU MOL in MU MOL ter seveda občani. SUDMR temelji na predpostavki, da MR MOL in drugi občinski ter državni organi, pa tudi prebivalci sodelujejo skupaj pri zaznavanju in določanju prioritet pri odpravljanju različnih oblik družbenega nereda s skupnim ciljem – izboljšati kvaliteto življenja v bivalnem in tudi delovnem okolju MOL. Cilj v skupnost usmerjenega redarskega dela je reševanje realnih, obstoječih problemov in izboljšanje odnosov s prebivalci, kar pomeni tudi demokratizacijo življenja v skupnosti. Gre za dolgoročno in postopno delo, ki želi izboljšati življenje v skupnosti, k temu pa jo lahko vodijo številni majhni, vendar pomembni koraki, pri katerih lahko z minimalnimi vložki dosežemo optimalne rezultate. Pri tem bo finančno vzdržno, saj se opira na že obstoječe institucije in strukture, vendar pa bo potrebno MR MOL kadrovsko okrepiti v okviru možnosti.

Za MR MOL je uvedba tega koncepta izziv, na katerega je pripravljeno, saj je v zadnjem obdobju že pristopilo k nalogam, ki jih uvrščamo v opisano strateško delovanje. Tako MOL kot tudi MR MOL s takšnim načinom dela na vseh področjih kažeta in utirata pot ostalim subjektom lokalne samouprave, saj je v skupnost usmerjeno delo redarjev aspekt dolgoročne politike MOL, usmerjene k ljudem in njihovi varnosti.